

Beginnend *Bijbellezen*

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

11. Gods beloften aan Abram

Het verbond dat God met Abram sloot, was de plechtige bevestiging dat God zou doen wat Hij Abram beloofde. We zagen al dat God dat niet meteen zou doen. Abram maakte tijdens zijn leven niet mee dat hij veel nakomelingen had. Ook bezat hij het land Kanaän nooit. Er zou zeker 400 jaar voor nodig zijn om het aantal nakomelingen van Abram zo groot te laten worden, dat er genoeg waren om het beloofde land te bewonen. Want een land dat voor een groot deel leeg is, groeit al snel dicht met allerlei struiken. Dat zou veel dieren aantrekken en dus ook roofdieren. Er leefden toen bijvoorbeeld nog beren en leeuwen in dat gebied. Die zouden zich door het vele voedsel snel uitbreiden, en een gevaar worden voor de mensen. Bovendien woonden in het beloofde land al andere volken. Abram kon die er, met zijn 300 mannen, niet uit weggagen. Dat kon alleen God. Maar daar moest dan wel een reden voor zijn. En die lag in de vreselijke zonden van die mensen. Een volk en een land zijn al twee van Gods beloften. We zijn ze in de vorige afleveringen van *Beginnend Bijbellezen* ook tegengekomen. Maar er is nog een derde belofte. We zullen ze nu op een rijtje zetten. Ze zijn heel belangrijk voor het begrijpen van wat God verder in de Bijbel vertelt over wat Hij doet om Zijn beloften na te komen.

De belofte van een land

“Kijk eens goed om je heen, kijk vanaf de plaats waar je nu staat naar het noorden, het zuiden, het oosten en het westen. Al het land dat je ziet geef ik aan jou en je nakomelingen, voor altijd.” En zodat het Abram heel duidelijk zou zijn, en hij niet hoefde te twijfelen over wat God bedoelde, nodigde Hij hem uit het land goed te bekijken: “Kom, doorkruis het land in zijn volle lengte en breedte, want aan jou zal ik het geven.”

Veel mensen zeggen: ‘Dit was de belofte dat God het land aan het volk Israël zou geven.’ Zeker! Maar het is pas de helft van de waarheid. Als je deze woorden goed leest, zul je zien dat God het land niet alleen aan zijn nakomelingen, maar ook aan Abram zelf beloofde. Het land is dus voor de nakomelingen van Abram èn voor hem persoonlijk. Dit zegt ook een schrijver van een brief in het Nieuwe Testament: “Door zijn geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam op weg naar een plaats die hij in bezit zou krijgen, en hij ging op weg zonder te weten waarheen. Door zijn

geloof trok hij naar het land dat hem beloofd was maar hem nog niet toebehoorde. Samen met Isaak en Jakob, mede-erfgenamen van de belofte, woonde hij daar in tenten." Dus was Abram daar in het hem beloofde land als een vreemdeling. Daar is hij ook gestorven, zonder gekregen te hebben wat God hem beloofde. Daarom zei Jezus' trouwe dienaar Stefanus: "Hij gaf hem (Abram) hier zelfs niet het kleinste stuk grond in eigendom, maar beloofde wel dat hij en zijn nakomelingen het eens in bezit zouden krijgen, ook al had hij toen nog geen zoon." Hoe is het mogelijk, dat God de helft van Zijn belofte nog nooit is nagekomen? Omdat Abram moet wachten. En hij niet alleen. Ook zijn zoon Isaäk en zijn kleinzoon Jakob kregen van God dezelfde belofte. En ook zij hebben geen land gekregen. Eigenlijk hebben ook de nakomelingen van Abram, Isaäk en Jakob, het volk Israël, het beloofde land nooit in bezit gekregen. Zij mochten wonen in het land zolang zij God gehoorzaamden. Als zij dat niet zouden doen, zouden zij het land weer moeten verlaten. En zij gehoorzaamden God helaas niet. Daarom haalde God hen weer uit het land, en bracht hen naar het gebied waar Hij Abram uit had geroepen. En dat lag in wat nu Irak heet.

Nu wordt het wat moeilijker. Het woord in de Hebreeuwse taal (waarin het Oude Testament werd geschreven) dat 'land' betekent, kan ook 'aarde' betekenen. Een land is een deel van de hele aarde. En wat voor dat deel geldt, kan ook gelden voor het geheel. Zo is wat God doet niet alleen bestemd voor het volk Israël, maar voor alle mensen. Hij heeft immers de aarde en de mensen daarop gemaakt. De belofte van een land aan Abram gaat daarom verder dan alleen het bezit van een stukje land, in wat we nu het Midden-Oosten noemen. Het gaat om de aarde. De woorden van de Heer Jezus in de Nieuwe Bijbelvertaling: "Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten", moeten daarom gelezen worden als "de aarde bezitten", zoals de meeste andere vertalingen en taalkundigen aangeven. Daarom bidden we in het 'Onze Vader' ook zijn woorden: "laat uw Koninkrijk komen en uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel." Leven in het Koninkrijk van God op aarde is de eigenlijke vervulling van Gods belofte van 'land' aan Abram.

De belofte van een talrijk volk

God spreekt in Zijn beloften aan Abram zomaar van "uw nakomelingen. Maar hij en zijn vrouw Sarai, hadden toen helemaal geen kinderen. Op den duur waren zij zelfs veel te oud geworden om nog kinderen te mogen verwachten. Toen sprak God weer tot Abram in een droom, terwijl hij sliep in zijn tent. Hij moest naar buiten gaan en iets onmogelijks doen: "Kijk eens naar de hemel ... en tel de sterren, als je dat kunt ... Zo zal het ook zijn met jouw nakomelingen." Dit is wat God Abram verzekerde: hij zou de vader worden van miljoenen kinderen! Maar ondanks dat hij er op dat moment zelfs niet één had, was hij er toch zeker van dat het er later heel veel zouden zijn. Hij geloofde rotsvast in wat God zei.

Toen Abram negenennegentig jaar was beloofde God hem dat hij de stamvader zou worden van een menigte volken. Om het ongelooflijke hiervan voor Abram vast te laten staan, veranderde God zijn naam in Abraham: "want ik maak je de vader van vele volken". Dat hij vader werd was Gods werk, ook al vroeg dit 'de daad' van Abraham zelf. God geeft mensen namen, die beter bij hun passen. Ze zeggen iets over wat Hij hen belooft, wie zij voor Hem zijn, hoe Hij ze ziet. Ook de naam van Sarai veranderde God diezelfde dag; en wel in Sara, want, zei Hij: "Ik zal haar zo rijk zegenen dat er volken uit haar zullen voortkomen en er koningen van haar zullen afstammen." En vanaf nu zullen wij hen ook noemen met deze nieuwe namen. Want God heeft inderdaad gedaan wat Hij Abraham beloofde. De derde bevestiging op diezelfde dag, was dat Sara zelf een zoon op de wereld zou brengen "die je Isaak moet noemen." Hij zou de naam krijgen die God hem wilde geven, en de erfgenaam van Zijn verbond worden.

Tegenwoordig hoor je regelmatig dat de Joden de geschiedenis vervalst hebben. Ismaël was de eerstgeborene. Dus was niet Isaäk maar hij rechte de erfgenaam van Abraham. Dat is formeel zeker het geval, en ook Abraham zag dit zo. Want toen God Isaäk aanwees als de erfgenaam, en Abraham nog nauwelijks kon geloven dat zijn vrouw Sara zelf een zoon zou hebben, zei hij tegen God: "Ik zou al gelukkig zijn als Ismaël onder uw bescherming mocht staan." Ook later blijkt dat Abraham Ismaël heel erg lief had. Het was dus niet Abrahams keus Isaäk als zijn erfgenaam aan te wijzen. Ook geen later verzinsel van de Joden! Het was Gods bepaling: "**Nee**, je vrouw Sara zal je een zoon baren, die je Isaak moet noemen, en met hem zal Ik mijn verbond voortzetten. Het zal een eeuwig verbond zijn, dat ook voor zijn nakomelingen zal gelden." Later in het verhaal zullen we zien dat dit niet uniek is. God maakte vaker een ander dan de eerstgeborenen tot erfgenaam van Zijn beloften. Dus hoe wij mensen daar ook over denken, als we geloven in de God van de Bijbel is niet Ismaël maar Isaäk de erfgenaam van Gods beloften. Maar op verzoek van Abraham zegende God ook Ismaël. Die zegen vertoont een opvallende overeenkomst met die van Isaäk en Jakob: "Twaalf stamvorsten zal hij verwekken en er zal een groot volk uit hem voortkomen." "**Maar**", zei God nog een keer voor alle duidelijkheid: "mijn verbond zal Ik voortzetten met Isaak, de zoon die Sara je volgend jaar omstreeks deze tijd zal baren."

Waarschijnlijk een dag of enkele dagen later, kwamen er drie 'mannen' bij de tent van Abraham. Hij begreep al snel dat het engelen waren. Eén van hen zei tegen hem, duidelijk hoorbaar voor Sara, die in een andere tent zat: "Ik kom over precies een jaar bij u terug en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben." Omdat Sara een ongelovige lach niet kon inhouden, vroeg de engel: "Is ook maar iets voor de HEER onmogelijk?" Nee toch? Daarom herhaalde hij: "Op de vastgestelde tijd, over precies een jaar, kom ik bij je terug en dan heeft Sara een zoon." En zo is het ook gebeurd.

De belofte van een Koning

Zoals gezegd was er nog een derde belofte: "In jouw nageslacht zullen alle volken op aarde gezegend worden." Je zou kunnen denken dat het woord nageslacht hier betrekking heeft op Abrahams vele nakomelingen. Het was inderdaad de bedoeling dat het volk Israël een zegen zou zijn voor alle mensen. Hun geloof in de enige ware God en hun gehoorzaamheid aan Hem, moesten een voorbeeld zijn voor alle mensen. Die zouden dan naar Gods tempel in Jeruzalem gaan om God te vereren. Dat is door de ongehoorzaamheid van Israël niet zo gegaan. Maar Gods belofte zou niet veranderen. Voor ons mensen lijkt dat een onoplosbaar probleem. Maar in Gods woorden ligt de oplossing al verborgen.

De Heer Jezus en zijn apostelen hebben vaak laten zien dat er in Gods woorden dingen verborgen lagen, die gelovigen later pas zouden zien en begrijpen. Veel mensen noemen dat tegenwoordig de 'mysteries' van het geloof. Maar dat klopt niet. Een mysterie heeft iets geheims, zelfs geheimzinnigs. God heeft geen geheimen en doet niet geheimzinnig. Maar soms is het beter als wij nog niet weten wat het precies betekent wat Hij zegt.

De apostel Paulus schrijft wat wij uit het boek Genesis kunnen leren: "Nu gaf God zijn beloften aan Abraham en zijn nakomeling. Let wel, er staat niet 'nakomelingen', alsof het velen betreft, maar het gaat om één: 'je nakomeling' en die nakomeling is Christus." Dat is nu een voorbeeld van zo'n verborgenheid. Er is opgeschreven wat God zei, maar de mensen zagen niet, of niet goed, wat Hij ermee bedoelde. Later zou Hij zijn dienaren laten zien wat Hij nou precies had gezegd. Paulus was zo'n dienaar van God, die de 'verborgenheden' in de Joodse Bijbelboeken mocht verklaren en verduidelijken. Hij deed dit 'in het licht' van de komst van de Heiland.

God had Eva beloofd dat uit haar kinderen uiteindelijk de Heiland geboren zou worden. En die belofte van een Heiland deed God ook aan Abraham. Hij zou het begin van de vervulling van Gods belofte aan Eva zijn. Uit zijn nakomelingen, geboren uit Isaäk en later Jakob, zou de Heiland geboren worden. Niet uit Ismaël, of één van Abrahams andere, latere, zonen. Daarom begint het eerste boek van het Nieuwe Testament met een lijst van de namen tussen Abraham en Jezus: "Overzicht van de afstamming van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham." In andere boeken van de Bijbel wordt verteld van wie David een nakomeling was: Isaäk en Jakob.

Deze bijzondere Nakomeling zou ook een machtige Koning zijn. Dit blijkt uit de belofte: "je nakomelingen zullen de steden van hun vijanden in bezit krijgen." Men bouwde in die tijd een sterke muur om een stad als verdediging, met een poort die dicht gedaan kon worden. Het bezit van de poort betekent bezit van de stad. De beloofde Christus zou macht hebben over alle steden, dus over alle landen en volken. Het laatste boek in de Bijbel noemt Hem de Koning van koningen, de hoogste van alle machthebbers.

J.K.D.